

Ludwig Dimitz

Šume
i javne ustanove
II
Bosni i Hercegovini

Šume i javne ustanove u Bosni i Hercegovini

Sa općom orijentacionom slikom prirode i
kulture i kartom ovih zemalja

Autor

Ludwig Dimitz

K. u. k. šef sekcije u mirovini, komtur reda Franza Josefa sa zvijezdom, vitez Leopoldovog reda i
ordena čelične krune treće klase, nosilac carsko-japanskog ordena svetog blaga druge klase i počasnog
križa prve klase ordena časti koji mu je dodijelio regent Lippe itd.

BEČ

Wilhelm Frick, k. u. k. Dvorska knjižarnica
1905.

K. u. k. Dvorska štamparija Carl Frennle u Beču

Sarajevo, 2012.

Izdavač prevoda:

Udruženje inženjera i tehničara šumarstva Federacije Bosne i Hercegovine
– UŠIT FBiH, Sarajevo, 2012.

Za izdavača prevoda:

Prof.dr. Mersudin Avdibegović

Naziv originalnog djela:

Die forstlichen Verhältnisse und Einrichtungen Bosniens und der Hercegovina.

Mit einem allgemein orientierenden Natur- und Kulturbilde und einer Karte dieser Länder von Ludwig Dimitz;

WIEN, Wilhelm Friok, k. u. k. Hofbuchhendlung, 1905.

Prevod:

Anela Selmanović

Priredivači:

Prof.dr. Mersudin Avdibegović, prof. em. dr. Vladimir Beus,
prof. dr. Dalibor Ballian

Lektor:

Dunja Grabovac, prof.

Tehnički urednik prevoda:

Azer Jamaković

Štampa i dizajn:

Štamparija Fojnica D.D. Fojnica

Tiraž:

300 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo

630(497.6)''18''

DIMITZ, Ludwig

Šume i javne ustanove u Bosni i Hercegovini :sa općom orijentacionom slikom prirode i kulture i kartom ovih zemalja / autor Ludwig Dimitz ; [prevod Anela Selmanović]. - Sarajevo : Udruženje inženjera i tehničara šumarstva FBiH, 2012. - 434 str. : graf. prikazi ; 21 cm

Prijevod djela: Die forstlichen Verhältnisse und Einrichtungen Bosniens und der Hercegovina. -

Bibliografija: str. 425-431.

ISBN 978-9958-9291-6-8

COBISS.BH-ID 19786758

Predgovor

U izdanju Udruženja inženjera i tehničara šumarstva Federacije Bosne i Hercegovine, te uz finansijsku pomoć Kantonalne uprave za šumarstvo Ministarstva šumarstva, poljoprivrede i vodoprivrede Srednjobosanskog kantona, štampan je prevod sa njemačkog jezika djela "Šume i javne ustanove u Bosni i Hercegovini", autora Ludwiga von Dimitza. Pred čitaocima je knjiga osebujnog sadržaja, koja predstavlja svojevrstan vremeplov kroz šumarstvo i šume Bosne i Hercegovine u posljednjim desetljećima devetnaestog stoljeća. Autor je u ovom djelu iznio mnoštvo podataka, ne samo iz oblasti šumarstva Bosne i Hercegovine, već i o prirodnim uslovima, historijskom nasljeđu, kulturološkim prilikama, načinu korištenja tla, stočarstvu, biljnoj proizvodnji, stanju komunikacija i trgovini. Pored šumarskih i stručnjaka drvne industrije, ove činjenice čine djelo interesantnim i širem krugu čitalaca: agronomima, hidrolozima, geolozima, biolozima, lovcima, meteorolozima i svim drugim čitaocima zainteresiranim za historiju šumarstva Bosne i Hercegovine.

Djelo ima izvanrednu vrijednost sa aspekta šumarstva jer predstavlja prvi opsežni pisani dokument, sa obiljem podataka o počecima i razvoju šumarske i drvnoprerađivačke struke i obrazovanja u Bosni i Hercegovini. Pored već objavljenih djela drugih autora, a posebno profesora Šumarskog fakulteta u Sarajevu, Branislava Begovića, ovo djelo predstavlja vrijedan doprinos poznavanju i izučavanju historije šumarstva i prerade drveta u Bosni i Hercegovini.

Autor na više mjesta u svom djelu ističe značaj šumarstva i šuma sa različitih aspekata. Na kraju djela autor navodi: "Iz svoje stare

domovine u Srednjoj Evropi ideje zaštite šuma i principi šumarstva u proteklom (devetnaestom) stoljeću proširili su se na sve dijelove zemlje, tako što su dijelom već velika područja osvojili odgovarajućim ustanovama...Uvjerenje u neophodnost zaštite šuma, značaj uređenog korištenja šuma u općekorisnom i privrednom pogledu, postalo je zajedničko vlasništvo svih civiliziranih naroda...Da se to dogodilo, može se smatrati jednim od najdragocjenijih dostignuća moderne kulture, jer očuvanje i njega šuma sprečavaju one poremećaje u prirodi koji su posvuda strašne popratne pojave kulturnog napretka.”

Iako je djelo objavljeno prije više od stotinu godina, aktuelnost njegovog sadržaja je u mnogome karakteristična i za savremeno šumarstvo u Bosni i Hercegovini, kako sa aspekta problematike koju tretira, tako i mogućih rješenja u šumarskoj praksi.

U prevodu ovog djela zadržani su nazivi toponima koji su navedeni u originalu. Takođe su u prevodu zadržani i pojmovi kao što su: “šuma gustog grmlja”, jer se u zavisnosti od misaonog konteksta ovaj pojam može tumačiti dvojako, kao šikara ali i kao šibljačka formacija. I pojam “pogon” (njemački: Betrieb) u prevodu djela, koji je često korišten u različitim kontekstima u originalu kao: pogon visoke šume, pogon srednje šume, pogon niske šume, pogon lova, pogon iskorišćavanja, pogon pašnjaka, poljoprivredni pogon i sl., je kao takav zadržan jer se ne može jednoznačno prevesti. Karta koja se nalazi u orginalu djela, nije iz tehničkih razloga mogla biti priložena uz prevod.

Udruženje inženjera i tehničara šumarstva Federacije Bosne i Hercegovine je izdavanjem prevoda ovog djela dalo veliki doprinos poznavanju i izučavanju historije šumarstva i šuma Bosne i Hercegovine.

Priredivači

Predgovor

Poluslužbena misija koja mi je povjerena još u vrijeme njegove ekselecije ministra Benjamina Kallaya de Nagy-Kallo u avgustu prošle godine odvela me u Bosnu i Hercegovinu. U sjećanju na bogatu inspiraciju koju mi je pružilo to putovanje, ovim se zahvalno poklanjam dobrim duhovima tog velikog državnika.

Dva mjeseca trajao je moj boravak u ovim okupacionim provincijama, kratak period za tu veliku zemlju. No, budući da sam ga dan za danom u potpunosti iskoristio, uspio sam upoznati sve njene dijelove i dobiti uvid u sva velika i značajna šumska područja. Svi dijelovi raznolikog šumskog pogona, objekti drvne industrije i putevi trgovine drvetom, djelatnosti pošumljavanja krša i poljoprivredne melioracije, cijeli sklop tog interesantnog upravnog aparata odvijao se ispred mene u jasnim slikama.

Brojne literarne i dokumentovane studije koje sam preduzeo prije i poslije tog putovanja, osposobile su me da pratim nastojanja i uspjehe naše uprave od njene veze sa ranijim vremenom, pa do najnovijih događaja.

Tako je jasno bilo da ću se nakon obavljene gore navedene misije, o kojoj je ova knjiga, usput rečeno, potpuno nezavisna, posvetiti pregledu i obradi bogatog materijala. Pri tom sam se vodio namjerom da stručnim krugovima u zemlji i inostranstvu omogućim tačnije znanje o ovoj, upravo u pogledu šuma, tako često netačno procjenjivanoj zemlji. Ta, govorio sam sebi da je to stvar časti domaće stručne literature da pred cijelim svijetom ispravi sliku o djelotvornosti